

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

21 май 2015 година *

„Преюдициално запитване — Протокол за привилегиите и имунитетите на Европейския съюз — Член 12, втора алинея — Данък, който се събира в полза на общините и с който се облагат лица, притежаващи или ползващи жилище там — Пределен размер — Социална мярка — Вземане предвид на заплатите, надниците и възнагражденията, изплащани от Европейския съюз на длъжностните лица и другите му служители“

По дело C-349/14

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Conseil d'État (Франция) с акт от 2 юли 2014 г., постъпил в Съда на 21 юли 2014 г., в рамките на производство по дело

Ministre délégué, chargé du budget

срещу

Marlène Pazdziej,

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: А. Tizzano, председател на състава, А. Borg Barthet, Е. Levits, М. Berger и F. Biltgen (докладчик), съдии,

генерален адвокат: Р. Mengozzi,

секретар: А. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за френското правителство, от D. Colas и J.-S. Pilczer, в качеството на представители,
- за белгийското правителство, от S. Vanrie и J.-C. Halleux, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от F. Clotuche-Duvieusart, I. Martínez del Peral и W. Roels, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

* Език на производството: френски.

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 12, втора алинея от Протокола за привилегиите и имунитетите на Европейския съюз, приложен към Договорите за ЕС, за функционирането на ЕС и за ЕОАЕ (наричан по-нататък „Протоколът“).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между *Ministre délégué, chargé du budget* (отговарящия за бюджета министър) и г-жа Pazdziej относно вземането предвид на изплащаната ѝ от Европейския съюз заплата, когато се определя пределният размер на т.нар. данък „жилище“ („*taxe d'habitation*“), който се събира в полза на административно-териториалните структури и с които се облагат лицата, които към 1 януари от данъчната година лично притежават или ползват жилищни имоти във Франция.

Правна уредба

Правото на Съюза

- 3 Член 12 от Протокола предвижда:

„Длъжностните лица и другите служители на Съюза подлежат на данъчно облагане в полза на Съюза върху изплатените им от Съюза заплати, надници и възнаграждения, при условията и според процедурата, определена от Европейския парламент и от Съвета, като действат чрез регламенти в съответствие с обикновената законодателна процедура и след консултация със заинтересованите институции.

Те се освобождават от националните данъци върху заплатите, надниците и възнагражденията, които са им били изплатени от Съюза“.

Френското право

- 4 Член 1414 А от френския Общ данъчен кодекс („*Code général des impôts*“, наричан по-нататък „CGI“), в приложимата му към фактите по главното производство редакция, определя по следния начин условията за изчисляване на пределния размер на дължимия данък „жилище“:

„I. Данъчно задължените лица, различни от посочените в член 1414, чийто размер на доходите за предходната година не надхвърля предвидената в член 1417 (II) граница, се освобождават служебно от данък „жилище“ върху основното им жилище за частта от неговия размер, която нахвърля 3,44 % от доходите им по смисъла на член 1417 (IV), намалени с:

- a. във Франция (метрополия) — 5 038 EUR за първата част от коефициента на семейно подоходно облагане, увеличен с 1 456 EUR за първите четири половинки и с 2 575 EUR за петата и всяка следваща половинка;

[...]

II. 1. За целите на прилагането на част I:

- a. „доходи“ са доходите на данъчно задълженото домакинство на данъчно задълженото лице, на което е наложен данъкът;

[...]“.

- 5 Член 1417 от цитирания кодекс уточнява праговете и начина на изчисляване на референтния данъчен доход:

„[...]“

II. Разпоредбите на член 1414 А се прилагат спрямо данъчно задължените лица, чийто размер на доходите за годината преди тази на данъчно облагане не надхвърля сумата от 23 224 EUR, за първата част от коефициента на семейно подоходно облагане, увеличена с 5 426 EUR за първата половина и 4 270 EUR за втората и всяка следваща половина, използвани за изчисляването на данъка върху доходите, с който трябва да бъдат обложени споменатите доходи [...].

[...]

IV. 1° За целите на прилагането на настоящия член „размер на доходите“ е нетният размер след евентуално прилагане на правилата за коефициента, определени в член 163-0 А за доходите и печалбите, взети предвид при установяване на данъка върху доходите за предходната година.

Този размер се увеличава:

[...]

- с) с размера на доходите [...], получени от служителите на международни организации [...];

[...]“.

Спорът по главното производство и преюдициалният въпрос

- 6 Г-жа Pazdziej, длъжностно лице на Съюза, притежава къща в Лом (Франция) заедно с партньора си, с който е обвързана с т.нар. „граждански пакт за солидарност“ по смисъла на френското гражданско право.
- 7 Тъй като счита, че съгласно член 12, втора алинея от Протокола възнагражденията, които получава от Съюза, не следва да се вземат предвид при изчисляването на референтния данъчен доход с оглед определянето на пределния размер на данък „жилище“ върху обитаваната от нея заедно с партньора ѝ къща, тя иска от компетентната данъчна администрация да бъде служебно освободена от този данък за 2010 г.
- 8 С решение от 13 май 2013 г. първоинстанционният административен съд в Лил (Франция) уважава искането ѝ.
- 9 *Ministre délégué, chargé du budget*, обжалва това решение по касационен ред пред запитващата юрисдикция. Тази юрисдикция напомня, че съгласно практиката на Съда разпоредбите на член 12, втора алинея от Протокола изключват не само прякото, но и непрякото данъчно облагане от държавите членки на възнагражденията, изплащани от Съюза.
- 10 Според нея обаче, от една страна, от решение *Vander Zwalmen и Massart (C-229/98, EU:C:1999:501)* следва, че тези разпоредби допускат данъчно предимство, което се прилага по недискриминационен начин към домакинствата, чиито доходи не надхвърлят определен размер, да бъде отказано на домакинствата, в които един от съпрузите е длъжностно лице или друг служител на Съюза, когато заплатата му е по-висока от този размер.

- 11 От друга страна, по нейно мнение от извода, който следва от решение *Bourgès-Maunoury* и *Heintz* (C-558/10, EU:C:2012:418), предмет на което е начинът на определяне на тавана на френския т.нар. „солидарен данък върху имуществото“, член 12 от Протокола не допуска при изчисляването на размера на дължимия данък да се вземат предвид възнагражденията на длъжностните лица и другите служители на Съюза.
- 12 При тези условия *Conseil d'État* решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Допускат ли разпоредбите на член 12, втора алинея от Протокола всяко вземане предвид при изчисляване на теоретичните доходи на дадено данъчно задължено домакинство на полученото възнаграждение от длъжностно лице или друг служител на Съюза, който е член на това данъчно задължено домакинство, доколкото това вземане предвид може да повлияе върху размера на дължимия от данъчно задълженото домакинство данък, или има основание да се продължи да се извеждат правните последици от решение *Vander Zwalmen* и *Massart* (C-229/98, EU:C:1999:501) в случаите, когато вземането предвид на такова възнаграждение има за цел, с оглед на евентуалното прилагане на дадена социална мярка, предназначена за освобождаване от заплащането на данък, за намаляване на данъчната му основа или по-общо за намаляване на данъка, само да провери дали теоретичните доходи на данъчно задълженото домакинство са по-ниски, или не са по-ниски от определения от националното данъчно право праг за предоставяне на възможността — евентуално при съобразяване на теоретичните доходи — за ползване на тази социална мярка?“.

По преюдициалния въпрос

- 13 С въпроса си запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 12, втора алинея от Протокола трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба като разглежданата в случая по главното производство, съгласно която изплатените от Съюза заплати, надници и възнаграждения на длъжностните лица и другите му служители се вземат предвид, когато се определя пределният размер на дължимия данък „жилище“, събиран в полза на административно-териториалните структури, с оглед евентуалното намаление на този данък.
- 14 За да се отговори на този въпрос, следва да се припомни, че член 12 от Протокола осигурява еднакво облагане на споменатите заплати, надници и възнаграждения на всички длъжностни лица и други служители на Съюза, като по-специално не позволява, от една страна, в резултат от облагането с различни национални данъци реалното им възнаграждение да варира в зависимост от тяхното гражданство или тяхното местоживееие и от друга страна, това възнаграждение да се обременява аномално поради двойно облагане (решение *Brouerius van Nidek*, 7/74, EU:C:1974:73, т. 11).
- 15 Следователно правото на Съюза провежда ясно разграничение между доходите, които подлежат на контрол от страна на националните данъчни органи на държавите членки, и заплатите на длъжностните лица и другите служители на Съюза, като евентуалната облагаемост на тези заплати се урежда изключително от правото на Съюза, докато останалите доходи на длъжностните лица продължават да подлежат на облагане от държавите членки (вж. в този смисъл решение *Humblet/État belge*, 6/60-IMM, EU:C:1960:48, стр. 1158).
- 16 Ето защо предвиденото в член 12, втора алинея от Протокола освобождаване обхваща само националните данъци, аналогични на данъците, с които Съюзът облага същите източници на доходи (решение *Brouerius van Nidek*, 7/74, EU:C:1974:73, т. 12).

- 17 На следващо място, както Съдът вече е постановил, целта на член 12, втора алинея от Протокола е освобождаването от каквото и да било национално данъчно облагане, основано пряко или косвено на заплатите, надниците и възнагражденията, заплащани от Съюза на длъжностните лица или другите му служители. Следователно тази норма изключва каквото и да било национално данъчно облагане, независимо от неговото естество или начини за събиране, което натоварва пряко или косвено длъжностните лица или другите служители, поради факта че получават възнаграждение от страна на Съюза, дори разглежданият данък да не се изчислява пропорционално на размера на това възнаграждение (решения Комисия/Белгия, 260/86, EU:C:1988:91, т. 10, Tither, C-333/88, EU:C:1990:131, т. 12, Kristoffersen, C-263/91, EU:C:1993:207, т. 14 и Vander Zwalmen и Massart, C-229/98, EU:C:1999:501, т. 24).
- 18 Така тази разпоредба забранява, в случай че националното данъчно право предвижда система на прогресивно облагане, да се вземат предвид изплатените от Съюза заплати на длъжностните лица и другите му служители, когато се определя ставката на дължимите данъци за други, неосвободени от облагане доходи. Всъщност частните доходи на дадено длъжностно лице биха били обложени по-тежко, защото то получава заплата от Съюза (вж. в този смисъл решение Humblet/État belge, 6/60-IMM, EU:C:1960:48, стр. 1160).
- 19 За сметка на това член 12 от Протокола не задължава държавите членки да предоставят на длъжностните лица и другите служители на Съюза същите предимства като тези на определените в приложимите национални разпоредби ползващи се от тях лица. Единственото, което член 12 изисква, е, когато такъв служител подлежи на облагане с някои данъци и отговаря на условията на приложимото национално законодателство, той да може да ползва всички данъчни предимства, които обикновено са на разположение на данъчно задължените лица, за да не бъде данъчната тежест спрямо него по-голяма (решение Tither, C-333/88, EU:C:1990:131, т. 15) или за да не бъде същият обект на дискриминационно третиране в сравнение с всички останали данъчно задължени лица (вж. в този смисъл решение Vander Zwalmen и Massart, C-229/98, EU:C:1999:501, т. 26).
- 20 Именно в светлината на тези съображения следва да се прецени дали член 12, втора алинея от Протокола допуска националното законодателство, разглеждано по главното производство.
- 21 Видно от представената на Съда преписка, основанийето за възникване на данък „жилище“ е личното притежаване или ползване на жилище във френска община, като данъчната основа на този данък се състои от нетната кадастрална наемна стойност и от данъчната ставка, която се определя от общинските органи.
- 22 В този контекст Съдът вече е постановил, че наемната стойност на жилището на длъжностно лице или на друг служител на Съюза се облага на обективна основа и няма никаква юридическа връзка с изплащаните от Съюза заплати, надници и възнаграждения (решение Kristoffersen, C-263/91, EU:C:1993:207, т. 15).
- 23 От изложеното следва, че разглежданият в случая по главното производство данък „жилище“ не може да бъде приравнен на облагане на заплатите, надниците и възнагражденията, изплащани от Съюза на длъжностните лица и другите му служители.
- 24 В това отношение фактът, че размерът на дължимия данък „жилище“ евентуално може да варира съобразно размера на изплатените от Съюза заплати, надници и възнаграждения, не е определящ.
- 25 Следва да се напомни, че в случая по главното производство всъщност предмет на обсъждане е не принципът, че длъжностното лице или друг служител на Съюза подлежи на облагане с данък „жилище“, а само вземането предвид на заплатите, надниците и възнагражденията, изплащани от

Съюза, когато се изчислява доходът на данъчно задълженото домакинство, за да се прецени дали задълженото за този данък лице може да се възползва от определен размер на дължимия данък.

- 26 На първо място, налага се изводът, че националното законодателство, разглеждано в случая по главното производство, изобщо не съдържа разпоредба, която би попречила на длъжностните лица и другите служители на Съюза да се възползват от частичното намаление на данък „жилище“ при същите условия като приложимите за всяко друго данъчно задължено лице, което може да се възползва от това предимство, а именно — референтният данъчен доход да не надхвърля нормативно определения праг.
- 27 Всъщност причината за изключването на частичното намаление на данък „жилище“ не е качеството на длъжностно лице или друг служител на Съюза със заплата, надхвърляща прага на референтния данъчен доход, а е следствие от общото условие относно размера на доходите, които дават право на въпросното предимство — условие, което се прилага без дискриминация не само за длъжностните лица и другите служители на Съюза, но и за всяко друго данъчно задължено лице от съответната държава членка.
- 28 На второ място, следва да се припомни, както следва от точка 21 от настоящото решение, че разглежданият по главното производство данък зависи основно от наемната стойност на жилището и не визира нито данъчните възможности на данъчно задълженото лице, нито имуществото му, взето като цяло. Всъщност данъчните възможности на това лице се вземат предвид само с оглед получаването на данъчното предимство и не са обект на данък „жилище“ в строгия смисъл на думата.
- 29 В това отношение следва да се подчертае, че механизмът за частично намаляване на данък „жилище“ е въведен, за да се избегнат случаите на несправедливост, и представлява социална мярка, която позволява на данъчно задължените домакинства с ниски доходи да плащат местните данъци. Ето защо, ако бъде допуснато изключение за изплащаните от Съюза заплати, надници и възнаграждения, на основание разпоредбите на член 12 от Протокола, това би довело до изкривяване на същността на въведената социална мярка.
- 30 Във всички тези аспекти случаят по главното производство се отличава от случая, довел до постановяването на решение *Bourgès-Maunoury и Heintz* (C-558/10, EU:C:2012:418), в което Съдът е постановил, от една страна, че законодателството относно процесния по това дело солидарен данък върху имуществото има връзка със заплатите, надниците и възнагражденията, изплащани от Съюза, доколкото същите се вземат предвид при определянето на окончателната данъчна ставка, и от друга страна, че това данъчно задължение има за последица косвеното облагане на доходите на длъжностните лица и на другите служители на Съюза.
- 31 С оглед на изложеното дотук на поставения въпрос следва да се отговори, че член 12, втора алинея от Протокола трябва да се тълкува в смисъл, че допуска национална правна уредба като разглежданата в случая по главното производство, съгласно която изплатените от Съюза заплати, надници и възнаграждения на длъжностните лица и другите му служители се вземат предвид, когато се определя пределният размер на дължимия данък „жилище“, събиран в полза на административно-териториалните структури, с оглед евентуалното намаление на този данък.

По съдебните разноси

- 32 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноси. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

Член 12, втора алинея от Протокола за привилегиите и имунитетите на Европейския съюз, приложен към Договорите за ЕС, за функционирането на ЕС и за ЕОАЕ, трябва да се тълкува в смисъл, че допуска национална правна уредба като разглежданата в случая по главното производство, съгласно която изплатените от Европейския съюз заплати, надници и възнаграждения на длъжностните лица и другите му служители се вземат предвид, когато се определя пределният размер на дължимия данък „жилище“, събиран в полза на административно-териториалните структури, с оглед евентуалното намаление на този данък.

Подписи